

Врз основа на член 376, став 1, алинеја 6 од Уставот на Социјалистичка Република Македонија, Претседателството на Социјалистичка Република Македонија издава

У К А З
ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ЗАШТИТА НА ОХРИДСКОТО,
ПРЕСПАНСКОТО И ДОЈРАНСКОТО ЕЗЕРО

Се прогласува Законот за заштита на Охридското, Преспанското и Дојранското Езеро, што Собранието на Социјалистичка Република Македонија го донесе на одделни седници на Соборот на здружениот труд и Соборот на општините, одржани на 23 декември 1977 година.

Бр. 06-3118
23 декември 1977 година
Скопје

Претседател
на Претседателството на СРМ,
Видоје Смилевски, с. р.

Претседател
на Собранието на СРМ,
Благоја Талески, с. р.

З А К О Н
ЗА ЗАШТИТА НА ОХРИДСКОТО, ПРЕСПАНСКОТО И ДОЈРАНСКОТО ЕЗЕРО

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Охридското, Преспанското и Дојранското Езеро - нивните води, крајбрежија, извори и водотеци (езера), поради карактеристичните одлики и природни убавини; геолошки, геоморфолошки, хидролошки, хидробиолошки, лимнолошки и други научни вредности; културно, естетско, образовно-воспитно, здравствено, рекреативно, туристичко и друго стопанско значење се прогласуваат за споменици на природата од особено значење за општествената заедница и се ставаат под посебна заштита.

Член 2

Езерата се добра од општ интерес и се користат за задоволување на општи и поединечни потреби, според прописите за заштита на природните реткости, заштита на човековата околина, просторно-урбанистичко планирање, рибарство, води и за меѓурепубличките и меѓудржавните води, доколку со овој закон поинаку не е определено.

Член 3

Целта на заштитата на езерата е:

- зачувување на езерата во природна состојба;
- создавање на што поповолни услови за одржување и развој на живиот свет во езерата;
- спречување на дејствија со кои можат да се нарушат природните убавини на езерата;
- регулирање на односот на човекот кон езерата заради нивно трајно и рационално користење.

Член 4

Во обезбедувањето средства за заштита на езерата учествува и Републиката.

II. МЕРКИ ЗА ЗАШТИТА

Член 5

Заштитата на езерата се остварува со преземање превентивни и други мерки, со примена на технички, технолошки, хемиски, биолошки, статистички и други научни методи, со посебен режим на користењето на водите на езерата, користењето на живиот свет и уредувањето и користењето на крајбрежијата, како и со преземање мерки за уредување на сливовите, подобрување на режимот на водите и регулација на водотеците.

Мерките, методите и режимот од став 1 на овој член се утврдуваат со програми за заштита на Охридското, Преспанското и Дојранското Езеро (програми) што се донесуваат врз основа на научно-истражувачки и стручни елаборати за корисниот волумен и посебниот режим на користењето на водите на езерата, користењето на живиот свет и уредувањето и користењето на крајбрежијата и за видот и обемот на другите мерки и методите за заштита на езерата.

Програмите од став 2 на овој член ги донесува Собранието на Социјалистичка Република Македонија, на предлог на Извршниот совет на Собранието на Социјалистичка Република Македонија, во согласност со Водостопанската основа на СР Македонија и меѓународните договори на Социјалистичка Федеративна Република Југославија (меѓународни договори), по претходно прибавено мислење од собранијата на општините Охрид, Струга, Ресен и Гевгелија и заинтересираните електростопански, водостопански, туристичко-угостителски организации, организации за стопански риболов и други организации (заинтересирани организации).

Член 6

Собранието на Социјалистичка Република Македонија, собранијата на општините: Охрид, Струга, Ресен и Гевгелија и заинтересираните организации склучуваат договор за обезбедување средства за реализација на програмите од член 5 на овој закон.

Собранието на Социјалистичка Република Македонија со одлука ги определува заинтересираните организации од член 5 став 3 на овој закон и од став 1 на овој член.

Член 7

Заради заштита на езерата се забранува:

- внесување во езерата на нови речни водотеци;
- внесување во езерата на опасни материи со што би можело да се доведат во опасност животот и здравјето на луѓето или опстанокот на живите организми;
- внесување во езерата штетни материи со што би можеле да се предизвикаат хемиски, физички, биолошки, микробиолошки, радиолошки и други промени на водата и живиот свет;
- внесување материи и предмети што можат да предизвикаат морфолошки промени на езерата;
- внесување во езерата непречистени отпадни води од населените места и индустриските објекти;
- испуштање во езерата нафта и масло од бродовите и другите пловила и возила.

Во Охридското Езеро се забранува внесување живи организми што не се автохтони, освен јагула.

Член 8

Заради зачувување на езерата во природна состојба и обезбедување на биолошката рамнотежа на езерските екосистеми, водите на езерата можат да се користат само контролирано и во научно основани граници.

Границите на корисниот волумен на водите на езерата ги утврдува Извршниот совет на Собранието на Социјалистичка Република Македонија, во согласност со програмите од член 5 на овој закон и со меѓународните договори.

Член 9

Градежни, хидромелиоративни, хортикултурни или други работи на крајбрежијата на езерата можат да се изведуваат само под услови и на начин утврдени со просторните планови на регионите, просторните планови на општините: Охрид, Струга, Ресен и Гевгелија, урбанистичките планови на населените места и урбанистичките планови на подрачјата со специјална намена, како и со прописите за спроведување на овие планови.

Плановите од став 1 на овој член се донесуваат по претходно прибавено мислење од Републичкиот завод за заштита на природните реткости.

Член 10

Ако работите од член 9 на овој закон се изведуваат спротивно на утврдените услови и начин, или спротивно на одобрената инвестиционо-техничка документација, по барање на Републичкиот завод за заштита на природните реткости, органот што го издал одобрението за градба привремено ќе ги запре натамошните работи до обезбедување на услови за нивно правилно изведување.

Член 11

Заради заштита од истребување и проретчување на определени видови на живиот свет во езерата, на предлог на Заводот за рибарство на СРМ, односно Хидробиолошкиот завод - Охрид, надлежниот републички орган на управата ќе пропише привремена или трајна мерка за заштита.

Член 12

Научни и стручни истражувања на езерата и земање проби и примероци за истражувањата можат да се вршат само со дозвола.

Дозволата од став 1 на овој член ја издава надлежниот републички орган на управата.

Член 13

За езерата се води научна и стручна евиденција и документација за: хидробиолошката, ихтиолошката, хидролошката, метеоролошката, хемиската, физичката, бактериолошката, сеизмолошката, геолошката и хидрогеолошката состојба, како и за состојбата на водите од здравствен аспект и за користењето на водите за водостопански потреби.

Евиденцијата и документацијата од став 1 на овој член ја водат надлежните научни и стручни организации.

За истражувањата што ги вршат организациите од став 2 на овој член не е потребна дозвола од член 12 на овој закон.

III. СОВЕТ ЗА ЗАШТИТА НА ОХРИДСКОТО, ПРЕСПАНСКОТО И ДОЈРАНСКОТО ЕЗЕРО

Член 14

Заради остварување на целите и мерките за заштита на езерата, Собранието на Социјалистичка Република Македонија образува совет за заштита на Охридското, Преспанското и Дојранското Езеро (совет).

Член 15

Советот го сочинуваат претседател и 16 членови.

Претседателот и членовите на советот ги именува Собранието на Социјалистичка Република Македонија, од редот на научните, културните и општествените работници, како и од заинтересираните организации.

Предлог за именување по два члена на советот даваат собранијата на општините Охрид, Струга, Ресен и Гевгелија.

Член 16

Советот ги врши особено следниве работи:

- ги разгледува општите прашања во врска со состојбата на езерата и предлага мерки за нивна заштита;

- ги разгледува и дава мислење по предлогот на програмите од член 5 на овој закон, го следи нивното извршување и за тоа го известува Собранието на Социјалистичка Република Македонија;

- врши и други работи што со закон и други прописи му се ставени во надлежност.

IV. КАЗНЕНИ ОДРЕДБИ

Член 17

Со парична казна од 50.000 до 1.000.000 динари ќе се казни за стопански престап организација на здружениот труд која ги користи водите на езерата спротивно на одредбите од член 8 на овој закон.

Со парична казна од 3.000 до 30.000 динари ќе се казни за стопански престап од став 1 на овој член и одговорното лице во организацијата.

Член 18

Со парична казна од 20.000 до 1.000.000 динари ќе се казни за стопански престап организација на здружениот труд која ќе постапи спротивно на одредбите од член 7 став 1 алинеи 1 и 2 на овој закон.

Со парична казна од 2.000 до 30.000 динари ќе се казни за стопански престап од став 1 на овој член и одговорното лице во организацијата.

Член 19

Со парична казна од 10.000 до 500.000 динари ќе се казни за стопански престап организација на здружениот труд која ќе постапи спротивно на одредбите од член 7 став 1 алинеи 3, 4, 5 и 6 и став 2, член 9 и член 10 на овој закон.

Со парична казна од 1.000 до 20.000 динари ќе се казни за стопански престап од став 1 на овој член и одговорното лице во организацијата.

Член 20

Со парична казна од 5.000 до 50.000 динари ќе се казни за прекршок организација на здружениот труд која ќе постапи спротивно на одредбите од член 12 на овој закон.

Со парична казна од 1.000 до 3.000 динари ќе се казни за прекршок од став 1 на овој член и одговорното лице во организацијата.

Член 21

Со парична казна од 500 до 10.000 динари ќе се казни за прекршок поединец кој изврши дејствие од член 7 или член 10 на овој закон односно изврши дејствие спротивно на член 9 или на член 12 на овој закон.

Член 22

Со парична казна од 500 до 10.000 динари ќе се казни за прекршок одговорното лице во органот на управата или друг државен орган ако постапи спротивно на одредбите од член 9 или член 10 на овој закон.

V. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 23

Општините Охрид, Струга, Ресен и Гевгелија се задолжуваат да обезбедат постројки и уреди за пречистување на отпадните води од населените места во рок од најмногу десет години од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Собранието на Социјалистичка Република Македонија и собранијата на општините: Охрид, Струга, Ресен и Гевгелија договорно ќе ја утврдат динамиката на реализацијата на обврските од ставот 1 на овој член.

Член 24

Мерките утврдени во Програмата за заштита на Охридското Езеро, за реката Сатеска ќе се извршат во рок од најмногу десет години од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 25

Програмите од член 5 на овој закон ќе се донесат во рок од две години од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Извршниот совет на Собранието на Социјалистичка Република Македонија ќе ги утврди границите на корисниот волумен на водите на Охридското Езеро во рок од деведесет дена од денот на донесувањето на програмата за заштита на Охридското Езеро.

Член 26

Просторните и урбанистичките планови што се донесени до влегувањето во сила на овој закон ќе се сообразат со одредбите на овој закон во рок од една година од денот на донесувањето на програмите од член 5 на овој закон.

До сообразувањето на плановите од ставот 1 на овој член, на крајбрежијата на езерата не можат да се изведуваат работи спротивно на член 9 на овој закон.

Член 27

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Социјалистичка Република Македонија“.